

Ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-055 дар
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17).

ТАҚРИЗ

ба автореферати Солиев Бехрузҷон Назарович дар мавзӯи «Таҳлили иқтисодӣ-омории таъсири шартҳои қарзи бонкӣ ба рушди иқтисодиёти миллий» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илми иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.12 – «Ҳисоби муҳосибӣ, аудит ва омор».

Такмил додани усулҳои таҳлили иқтисодӣ-омории бозори қарз, бахусус шартҳои дастрасии аҳоли, соҳибкорон ва субъектҳои дигари хоҷагӣ ба қарзҳои бонкӣ барои татбиқи самарабахши сиёсати пулию қарзӣ ва рушди устувори иқтисодиёти кишвар мусоидат менамояд.

Зимни воҳӯриашон бо кормандони соҳаҳои молия, андоз, гумрук ва бонкдорӣ кишвар Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон чунин қайд намуданд: "...саҳми низоми бонкӣ дар рушди иқтисодию иҷтимоӣ, махсусан, саноатикунории кишвар калон буда, фаъолияти муътадили иқтисодиёт аз сифат ва гуногуннамудии хизматрасониҳои бонкӣ вобастагии зиёд дорад. ... Роҳбарони ташкилотҳои қарзӣ бояд дар самти паст намудани фоизи қарзҳо қорбарӣ намуда, ҷихати осон намудани дастрасии аҳоли ва соҳибкорон ба воситаҳои молиявӣ тадбирҳои зарурӣ андешанд".¹

Шарти дастрасӣ ба қарзи бонкӣ омили муҳими рушди иқтисодӣ ба ҳисоб меравад ва тағйирёбии ҳолати он аз маҷмуи омилу шароитҳои мухталиф алоқамандии зич дорад. Ба шартҳои дастрасии аҳоли, соҳибкорон ва дигар субъектҳои хоҷагӣ ба қарзҳои бонкӣ, сиёсати

қарздиҳии ташкилотҳои бонкӣ, вазъияти муосири пардохтпазирии бонкҳо, дараҷаи рақобатпазирии ташкилотҳои қарзӣ дар бозори қарз, шартҳои амалиёти Бонки миллии Тоҷикистон бо ташкилотҳои қарзии кишвар, ҷалби пасандозҳои интиқоли дар бозори қарзии дохилӣ ва ғайра таъсир мерасонад, ки дар натиҷа ба тағйирёбии талабот ба қарзи бонкӣ мусоидат менамоянд. Бинобар ин, барои дастрасии аҳоли, соҳибкорон ва дигар субъектҳои хоҷагӣ ба қарзи бонкӣ на танҳо аз рӯи меъёри фоиз, инчунин, аз рӯи доираи васеи нишондиҳандаҳои шартҳои қарздиҳии бонкӣ, бахусус, кам будани пешниҳоди ҳаҷми қарзҳои калон, қонё нагардонидани муҳлати истифодаи қарз, таъминоти қарз, талабот ба ҳолатҳои молиявии қарзгир, дер баррасӣ шудани муҳлати қарз ва ғайра муайян карда мешавад. Маълумоти мукамал доир ба қарзгир, қарздиҳанда ва шартҳои додани қарз танҳо ба иштирокчиёни бевоситаи бозори қарз-ташкilotи бонкӣ ва қарзгир маълум мебошад. Ҳол он ки барои муҳаққиқон-таҳлилгарон, ҳамчун қоида, танҳо маълумот оид ба меъёри (миёнаи) фоиз ва ҳаҷми маблағи қарзи бонкӣ дастрас мебошад, ки он барои таҳлили ҳамачониба ва самараноки бозори қарз нокифоя аст. Тағйирёбии меъёри фоизи қарз (меъёри фоида) на ҳама вақт зоҳиршавии тағйироти умумии арзиши қарзро дар бонкҳои анъанавӣ ва маблағгузориро дар бонкҳои исломӣ инъикос менамояд.

Дар автореферат баробари бартариятҳо қисман камбудӣ ва норасоӣҳо мавҷуданд:

1. Ҳамчун эрод ҳаминро қайд метавон кард, ки дар автореферат таҳлили иқтисодӣ-омории таъсири шартҳои қарзи бонкӣ ба рушди иқтисодиёти миллий дар муқоиса бо дигар давлатҳои ҳамсоя пешниҳод карда мешуд самараноктар буд.

2. Дар саҳифаи 13 ҷадвали 2 муаллиф динамикаи қарзҳои додашудаи бонкҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз руи соҳаҳои иқтисодиёт пешниҳод намудааст, ки пурра таҳлил карда нашудааст. Хуб мешуд, пуратар таҳлил карда шавад.

3. Дар автореферат баъзе хатогихои имлоӣ ва техникию ороишӣ дида мешавад, ки барои бартараф намудани онҳо таҳрири дақиқ тавсия дода мешавад.

Камбудӣ ва норасоихое, ки дар боло қайд карда шуданд, моҳияти илмӣ ва амалии диссертатсияи иҷрогардидаро кам намегардонанд, зеро онҳо ислоҳшаванда буда, хусусияти тавсиявӣ доранд.

Хулоса, автореферати диссертатсияи Солиев Бехрузҷон Назарович дар мавзӯи “Таҳлили иқтисодӣ-омории таъсири шартҳои қарзи бонкӣ ба рушди иқтисодиёти миллӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисод, аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – «Ҳисоби муҳосибӣ, аудит ва омор» пешниҳод шудааст ба талаботҳои Низомномаи Комиссияи Олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси номбурда мебошад.

Мудири кафедраи менеҷмент
ва соҳибқории ДАТ
ба номи Ш.Шоҳтемур
н.и.и. дотсент,

Бобоазизода Ш.А.

* Личная подпись тов.

Бобоазизода Ш.А.

Заверю, что онд. кид Матоева М.А

Матоева